Превод

Предложение на операторите на преносни системи (ОПС) от Югоизточна Европа за обща методика за изчисляване на преносната способност за дългосрочната пазарна времева рамка, в съответствие с член 10 на Регламент на Комисията (ЕС) 2016/1719 от 26 септември 2016 за установяване на насоки относно предварителното разпределяне на преносна способност

януари 2024

ОПС от РИПС ЮИЕ, отчитайки следното:

Съображения

(1) Този документ (по-нататък "обща методика за изчисляване на преносна способност" или "тази методика") е общо предложение, изготвено от всички оператори на преносни системи (по-нататък "ОПС в ЮИЕ") в рамките на Регион за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа (РИПС ЮИЕ), за обща методика за изчисляване на преносна способност за дългосрочните времеви рамки. Настоящото предложение се изготвя на база член 10 на Регламент (ЕС) 2016/1719 от 26 септември 2016 на Комисията за установяване на насоки за предварително разпределяне на преносна способност (по-нататък Регламент ПРПС).

(2) Това предложение (по-нататък "Методика за изчисляване на преносната способност за дългосрочните времеви рамки" или "Методиката") отчита общите принципи и цели на Регламент ПРПС, както и на Регламент (ЕО) 714/2009 на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия (по-нататък наричан Регламент (ЕО) № 714/2009). В допълнение, тази методика взема предвид действителната структура на мрежата и границите между ЮИЕ и трети държави, установявайки договорни рамки между ОПС, така че Трети държави да бъдат включени като Технически контрагенти. Затова тази методика отчита елементите на мрежите на Техническите контрагенти.

(3) Методиката отчита общите принципи и цели, заложени в Регламент ПРПС. Осигуряването на оптимално използване на преносната инфраструктура и експлоатационната сигурност, както е заложено в Регламент ПРПС, налага процеса на включване на Трети държави в РИПС ЮИЕ. Целите на Регламент ПРПС не могат да бъдат постигнати по друг начин, освен чрез включване на елементи на мрежите на Трети държави. Това включване съответства на Член 13 на Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия (наричан тук "Регламент за ЕС"), който гласи, че ОПС от ЕС трябва да установят "*сътрудничество по отношение на сигурната експлоатация на системата*" с ОПС извън ЕС, които спадат към същата синхронна зона, по силата на споразумение с тези ОПС извън ЕС. За изпълнение на изискването в Регламента на ЕС, тази методика включва Трети държави като Технически контрагенти. ОПС от ЮИЕ ще сключат споразумение със съответните Технически контрагенти. Споразумението между ОПС в РИПС ЮИЕ и Техническия контрагент ще включва разпоредбите на координираната методика за изчисляване на преносна способност в дългосрочната рамка и ще гарантира, че Техническият контрагент е договорно обвързан със същите задължения като тези, които ОПС в РИПС ЮИЕ имат по силата на Регламентите на ЕС. Това споразумение ще урежда взаимните задължения и отговорности на Техническия контрагент и ОПС в РИПС ЮИЕ във връзка с процеса на изчисляване на преносна способност.

(4) Целта на Регламент ПРПС е координирането и хармонизацията на изчисляването и разпределянето на преносна способност на дългосрочните трансгранични пазари. За да спомогнат тези цели, ОПС от региона за изчисляване на преносна способност ще изчисляват по един координиран начин разполагаемата трансгранична преносна способност.

(5) Съгласно член 4(8) от Регламент ПРПС, очакваният ефект от Методиката върху целите на Регламент ПРПС трябва да бъде описан и е представен по-долу.

(6) Методиката служи за целите на насърчаване на ефективна дългосрочна междузонова търговия с дългосрочни възможности за междузоново хеджиране за участниците на пазара (член 3(а) на Регламент ПРПС), отчитайки нуждите от хеджиране на пазарните участници, изчислявайки надеждните преносни способности на един ранен етап и предоставяйки ги като налични за пазарните участници, което прави възможно дългосрочното планиране, тъй като гарантира, че

междузоновата преносна способност е изчислена по такъв начин, че една и съща Методика ще се прилага за всички пазарни участници на всички съответни граници на тръжни зони в РИПС ЮИЕ, като по този начин се гарантира равнопоставеност между пазарните участници.

(7) Методиката допринася за оптималното изчисляване на дългосрочната преносна способност (член 3(б) от Регламент ПРПС) като отчита всички критични мрежови елементи, координира сроковете за предоставяне на входните данни, предоставя подход за изчисляване и координира изискванията за валидиране на изчисляването на преносната способност между ОПС в ЮИЕ и координирания изчислител на преносната способност в РИПС ЮИЕ.

(8) Методиката допринася за целта да се осигури недискриминационен достъп до дългосрочна междузонова преносна способност (член 3(в) на Регламент ПРПС) като се придържа към правилата на JAO и като публикува резултатите, като по този начин гарантира недискриминационно поведение между пазарните участници.

(9) Методиката е моделирана така, че да гарантира справедливо и недискриминационно третиране на ОПС от ЮИЕ, Агенцията, регулаторните органи и пазарните участници (член 3(г) на Регламент ПРПС), тъй като е разработена и приета в рамките на процес, който гарантира участието на всички заинтересовани страни и независимост на процеса по одобрение. След процеса по изготвяне, в който участваха всички ОПС от ЮИЕ, е предвидена публичната консултация, по време на която другите страни могат да споделят мнението си, а ОПС от ЮИЕ ще го вземат предвид преди представяне на методиката пред регулаторните органи.

(10) Методиката за РИПС ЮИЕ допринася за целта за съобразяване с необходимостта от справедливо и систематизирано предварително разпределяне на преносна способност и адекватно ценообразуване (член 3(д) на Регламент ПРПС) като предоставя като налична, своевременно, информацията относно междузоновата преносна способност, която ще бъде пусната на пазара, и като гарантира резервно решение, когато изчисляването на преносната способност не доведе до резултати.

(11) Методиката определя основните принципи и основните процеси за дългосрочната времева рамка. Тя изисква ОПС от ЮИЕ да предоставят на пазарните участници надеждна информация за междузоновите преносни способности и ограниченията за внос/износ за разпределянето година и месец напред, по един прозрачен начин и по едно и също време. Това включва редовно отчитане по специфични процеси в рамките на изчисляването на преносната способност. По тази причина, методиката допринася за целта за прозрачност и надеждност на информацията (член 3(е) на Регламент ПРПС).

(12) Методиката въвежда изисквания за ефикасно използване на съществуващата електроенергийна инфраструктура и съоръжения, конкурентен достъп до преносната инфраструктура по-конкретно, в случай на претоварвания в дългосрочната времева рамка. Това осигурява дългосрочен сигнал за ефикасни инвестиции в преноса, производството и потреблението, като по този начин допринася за ефикасната дългосрочна работа и развитие на електроенергийната преносна система и електроенергийния сектор в Съюза (член 3(ж) на Регламент ПРПС).

(13) В заключение, предлаганата методика допринася за общите цели на Регламент ПРПС.

(14) Член 10 до 15 на Регламент ПРПС представляват законовото основание за това предложение и определят няколко специфични изисквания, които Предложението трябва да вземе предвид:

1. Методиката следва да включва поне следните елементи за всяка времева рамка за изчисляване на преносна способност:

(а) методики за изчисляване на входните данни във връзка с изчисляването на преносната

способност, които включват:

(i) методика за определяне на резерва за надеждност в съответствие с член 11;

(ii) методиките за определяне на експлоатационните граници с оглед на сигурността, извънредните ситуации, засягащи изчисляването на преносната способност и ограниченията за разпределяне, които могат да се приложат в съответствие с Член 12;

(iii) методиката за определяне на факторите на изменението на генерирането в съответствие с член 13;

(iv) методиката за определяне на коригиращи действия, които трябва да бъдат взети предвид при изчисляване на преносната способност съгласно член 14.

(b) подробно описание на подхода за изчисляване на преносната способност, което включва следното:

(i) математическо описание на прилагания подход за изчисляване на преносната способност с различни входни данни за изчисляването на преносната способност;

(ii) правила за избягване на неправомерна дискриминация между вътрешния и междузоновия обмен, за осигуряване на съответствие с точка 1.7 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009;

(iii) правила за съобразяване при необходимост с разпределена преди това междузонова преносна способност;

(iv) правила за регулиране на енергийните потоци през критичните елементи на мрежата или на междузоновата преносна способност поради коригиращи действия в съответствие с член 8;

(v) при подхода въз основа на потоците — математическо описание на изчисляването на факторите за разпределение на преноса на електроенергия и на изчисляването на наличните резерви в критичните елементи на мрежата;

(vi) при подхода въз основа на координираната нетна преносна способност, правилата за изчисляване на междузоновата преносна способност, включително правилата за ефикасно споделяне между различни граници на тръжни зони на възможностите на критичните елементи на мрежата да пропускат енергиен поток;

(vii) когато енергийните потоци през критичните елементи на мрежата са повлияни от междузоновия енергиен обмен в различни региони, за които се изчислява преносната способност — правилата за споделяне, между различните такива региони, на възможностите на критичните елементи на мрежата да поемат тези енергийни потоци.

(c) методика за валидирането на междузоновата преносна способност в съответствие с член 11

(15) В съответствие с член 9 от Регламент ПРПС, ОПС от ЮИЕ ще направят така, че дългосрочната междузонова преносна способност ще бъде изчислявана при всяко предварително разпределяне на преносна способност и поне за годишната и месечните времеви рамки.

(16) Член 10 (1) на Регламент ПРПС определя срока за представяне на предложението за Методика

за изчисляване на преносната способност за дългосрочните времеви рамки, като не по-късно от шест месеца след одобрението на общата методика за координирано изчисляване на преносна способност по член 9(7) на Регламент (ЕС) 2015/1222.

(17) Съгласно член 10, параграф 2 от Регламент ПРПС, подходът, който ще бъде използван в общата методика за изчисляване на преносната способност, следва да бъде или подход на координираната нетна преносна способност или подход на база потокоразпределението.

(18) Член 10, параграф 3 от от Регламент ПРПС изисква Методиката да бъде съвместима с методиката за изчисляване на преносната способност, установена за времевите интервали „за ден напред“ и „в рамките на деня“ съгласно член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/1222.

(19) Член 2 (8) на Регламент РПСУП [Регламент за установяване на насоки относно разпределяне на преносната способност и управление на претоварването] определя “*подхода въз основа на координираната преносна способност*” като *“метод за изчисляване на преносната способност въз основа на принципа на оценка и предварително определяне на максималния енергиен обмен между съседни тръжни зони”.*

(20) В контекста на това предложение, определението на „*координиран изчислител на преносна способност*” е важно и е дадено в член 2 (11) на Регламент РПСУП както следва: *“субект или субекти със задачата да изчислява(т) преносния капацитет — на регионално или по-високо равнище”.*

(21) Методиката за изчисляване на преносната способност за дългосрочните времеви рамки е базирана на прогнозни модели на преносната система. Входните данни на Методиката за изчисляване на дългосрочната преносна способност се определят за над година, съответно над месец, преди датата на доставка, отчитайки наличната информация към момента. По тази причина, резултатите са обект на неточности и неопределености, които са по-високи от неточностите и неопределеностите на методиката за изчисляване на преносната способност ден напред и в рамките на деня в югоизточна Европа. Целта на резерва за надеждност е да обхване риска, който е в резултат на тези прогнозни грешки.

(22) Окончателната дефиниция на входните данни за изчисляване на преносната способност (резерва за надеждност, списък на критичните елементи на мрежата, фактор на изменението на генерирането) следва да се преразгледа и преосмисли, ако е необходимо след прилагането на тази методика, след като се придобие някакъв оперативен опит. Операторите на преносни системи от Югоизточна Европа извършват редовен последващ анализ на тези входни параметри и, ако бъде преценено за необходимо, те ще поискат да ги променят. Ако някоя промяна доведе до адаптиране на методиката, ОПС от ЮИЕ ще изменят методиката съгласно член 9, параграф 13 от Регламент РПСУП.

(23) За да се избегне неправомерна дискриминация между вътрешния и междузоновия обмен (и основната дискриминация между участниците на пазара, които търгуват вътре или между тръжните зони), тази методика въвежда важни мерки. Операторите на преносни системи от Югоизточна Европа трябва да наблюдават само елементите, които са значително засегнати от междузоновите енергийни обмени. Като средносрочни и дългосрочни мерки, операторите на преносни системи от ЮИЕ ще проучат по-висок праг на чувствителност за елементите, които са значително засегнати от междузоновия енергиен обмен, и ще обмислят бъдещи инвестиции в преносната мрежа.

(24) Въпреки координираното изчисляване на преносната способност, операторите на преносни системи от ЮИЕ остават отговорни за поддържането на експлоатационната сигурност. Поради тази причина всеки оператор от Югоизточна Европа ще валидира и има право да коригира

междузоновата преносна способност, съответстваща на границата на тръжната зоната на ОПС от съображения за експлоатационна сигурност по време на процеса на валидиране. Процесът на валидиране може да доведе до намаляване на междузоновата преносна способност. Необходима е прозрачност, мониторинг и докладване, както и проучване на алтернативни решения, за да се предотвратят подобни случаи в бъдеще.

(25) Прозрачността и мониторингът на изчисляването на преносната способност са от съществено значение за гарантиране на нейната ефективност и разбиране. Тази методика установява значителни изисквания към операторите на преносни системи да публикуват информацията, изисквана от заинтересованите страни, за да се анализира въздействието на изчисляването на преносната способност върху функционирането на пазара. Освен това, тази методика установява значителни изисквания за докладване, за да могат заинтересованите страни, регулаторните органи и другите заинтересовани страни да проверят дали инфраструктурата за пренос се експлоатира ефективно и в интерес на потребителите.

ПРЕДСТАВЯТ СЛЕДНАТА МЕТОДИКА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ДЪЛГОСРОЧНАТА ПРЕНОСНА СПОСОБНОСТ НА НАЦИОНАЛНИТЕ РЕГУЛАТОРНИ ОРГАНИ ОТ РИПС ЮИЕ:

Член 1
Предмет и област на приложение

Общата методика за изчисляване на преносна способност следва да се счита за методика на ОПС от ЮИЕ в съответствие с член 10 на Регламент ПРПС, като преносната способност следва да се изчислява за всяко предварително разпределяне на преносна способност и поне за годишната и месечните времеви рамки на границите на тръжна зона РИПС ЮИЕ.

Член 2
Определения и тълкуване

(1) За целите на общата методика за изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред (наричана тук "Методика за изчисляване на преносната способност за дългосрочните времеви рамки" или "Методиката"), използваните в настоящия документ термини ще имат значението на дефинициите, включени в член 2 на Регламент (ЕО) 714/2009, член 2 на Регламент ПРПС, член 2 на Регламент РПСУП, член 3 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 2 август 2017г. за установяване на насоки за експлоатация на системата за пренос на електроенергия (наричан тук Регламент за ЕС), член 2 на Регламент (ЕС) 2017/2195 на Комисията от 23 ноември 2017г. за установяване на насоки за електроенергийното балансиране, член 2 от Регламент (ЕО) 2013/543 на Комисията от 14 юни 2013г. за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия и за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета, и член 2 на методиката за изчисляване на преносната способност, разработена в РИПС ЮИЕ в съответствие с член 20 параграф 2 на Регламент РПСУП (наричана тук "Методиката за изчисляване на преносната способност за ден напред и в рамките на деня в ЮИЕ").

(2) Освен това се прилагат и следните определения и съкращения:

1. "AAC" означава вече разпределена преносна способност, което е преносната способност, разпределена в резултат на последното изчисляване на преносната способност в РИПС ЮИЕ;
2. "Агенция" или "ACEP" означава Агенция за сътрудничество между енергийните регулатори;
3. "ATC" означава разполагаема преносна способност, което е преносната способност, която остава разполагаема за разпределяне и която спазва физическите условия на преносната система;
4. "CCC" означава координиран изчислител на преносна способност в РИПС ЮИЕ, както е определено в член 2, параграф 11 от Регламент РПСУП;
5. "CCR" (РИПС) означава регионът за изчисляване на преносната способност, както е определено в член 2, параграф 3 от Регламент РПСУП;
6. "CGM" (ОММ) означава модел на общата електроенергийна мрежа, както е определено в член 2, параграф 2 от Регламент РПСУП;
7. "CGMM" (МОММ) означава методиката за модел на общата електроенергийна мрежа, както е определено в член 18 от Регламент ПРПС;
8. "CNE" означава критичен елемент на мрежата;
9. "CNEC" означава критичен елемент на мрежата с извънредна ситуация;
10. "CNTC подход" означава координираната нетна преносна способност, определен в член 2, параграф 8 от Регламент РПСУП;
11. "D-2" означава два дни преди деня на доставка;
12. "Граница GR-BG" означава границата на тръжната зона между Гърция и България;
13. "Граница BG-RO" означава границата на тръжната зона между България и Румъния;
14. "EIC" означава енергиен идентификационен код;
15. ENTSO-E означава Европейска организация на операторите на електропреносни системи;
16. "GSK" означава фактор на изменението на генерирането, както е определено в член 2, параграф 12 от Регламент РПСУП;
17. "HVDC" означава постояннотоков мрежов елемент високо напрежение;
18. "I_{max}" означава максимално допустимият ток;

19. “JAO” означава Joint Allocation Office;
20. “LT” означава дългосрочната времева рамка;
21. “LTA” означава дългосрочната разпределена преносна способност, което е преносната способност, разпределена в резултат на дългосрочното изчисляване на преносната способност в РИПС ЮИЕ;

22. “LT CC процес” означава процеса на изчисляване на дългосрочната преносна способност;
23. “LTN” означава дългосрочно заявените преносни способности, което е дългосрочната заявка на дългосрочната разпределена преносна способност;
24. “MTU” означава пазарна времева единица; определението за “пазарно време” е представено в член 2 параграф 15 от Регламент РПСУП;
25. “NTC” означава нетната преносна способност, което е максималният енергиен обмен за търговски цели между свързани тръжни зони за всяка пазарна времева единица в конкретна посока;
26. “PST” означава фазорегулиращ трансформатор;
27. “RA” (КД) означава коригиращо действие;
28. “RM” (РН) означава резервът за надеждност, както е определен в член 2, параграф 14 от Регламент РПСУП;
29. Операторите на преносни системи от ЮИЕ са Независим оператор за пренос на електроенергия (“ADMIE”), Електроенергиен системен оператор ЕАД (ЕСО ЕАД) и Национална енергийна мрежа Transelectrica S.A. (“Transelectrica”);
30. “НРО от ЮИЕ” означава националните регулаторни органи в ЮИЕ;
31. “TTC” означава общата преносна способност, което е максималният обмен, съобразен с границите, осигуряващи експлоатационна сигурност, между свързани тръжни зони за всяка пазарна времева единица в конкретна посока.

(3) В настоящата Методика, освен ако контекстът не изисква друго:
   a. единственото число включва и множествено, и обратно;
   b. заглавията са добавени единствено за удобство и не засягат тълкуването на методиката; и
   c. всички препратки към законодателство, регламенти, директиви, наредби, инструменти, кодекси или други нормативни актове включват всички техни промени, разширение или повторно влизане в сила.

Член 3
Приложение на настоящата методика

(1) Настоящата методика за общо изчисляване на преносната способност се прилага единствено за общото изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред в РИПС ЮИЕ. Методиките за общо изчисляване на преносна способност в рамките на други региони за изчисляване на преносна способност или други времеви периоди са извън обхвата на настоящата методика.

(2) Тази методика се прилага и за ОПС от трети държави, ако тези ОПС са подписали споразумение с всички ОПС от ЮИЕ, че ще спазват тази методика и приемат всички права и задължения, произтичащи от нея. В такъв случай, упоменаването в тази Методика на ОПС от ЮИЕ и РИПС ЮИЕ включва също ОПС от трети държави.

Член 4
Междузонова преносна способност за дългосрочния пазар

(1) За дългосрочните времеви рамки, стойностите на междузоновата преносна способност за годишната и месечните времеви рамки следва да се изчисляват използвайки подход, основан на методиката за координирана нетна преносна способност, в съответствие с член 10 параграф 2 от Регламент ПРПС.

(2) Всеки ОПС от РИПС ЮИЕ без ненужно забавяне ще предоставя на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ следните първоначални входни данни:

a. експлоатационните граници с оглед на сигурността и извънредните ситуации, в съответствие с член 6;
b. резервите за надеждност (RMs) в съответствие с Член 5;
c. факторите за изменение на генерацията (GSK) в съответствие с член 7;

(3) Изчисляването на преносната способност за дългосрочните времеви рамки се основава на общ набор от сценарии, разработени в съответствие с член 9.

(4) За общото изчисляване на преносната способност за дългосрочните времеви рамки в РИПС ЮИЕ, което се извършва от координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ, процесът на високо ниво се състои от пет стъпки до достигане на етапа на финално задаване на обхвата на координираната нетна преносна способност за съответната пазарна времева рамка:

a. първо, координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ извършва процедура по проверка на качеството на входните данни за изчисляване на преносната способност, както е определено в Член 4 параграф 2;

втората стъпка от процеса е определянето на съответните критични елементи на мрежата с извънредни ситуации (CNECs), съгласно член 6 параграф 4, които се използват за общото изчисляване на преносната способност;

b. третата стъпка е определянето на стойностите на нетната преносна способност (NTC) за всяка посока и граница в РИПС ЮИЕ, в съответствие с член 10;
c. четвъртата стъпка е потвърждаването на междузоновите преносни способности от ОПС от ЮИЕ, в съответствие с член 11;
d. накрая се изчисляват стойностите на разполагаемата преносна способност (ATC) за съответната пазарна рамка, в съответствие с член 12.

Член 5
Методика за определяне на резерва за надеждност

(1) Общата методика за изчисляване на дългосрочната преносна способност е базирана на прогнозни модели на преносната система. По тази причина, резултатите са обект на неточности и неопределености. Целта на резерва за надеждност (RM) е да обхване ниво на риск, породен от тези прогнозни грешки.

(2) Всеки ОПС от ЮИЕ предоставя на координирания изчислител на преносна способност резерва за надеждност, който да бъде използван при изчисляването на дългосрочната преносна способност.

(3) За общото изчисляване на дългосрочната преносна способност ОПС от ЮИЕ използват същия резерв за надеждност, който е използван при изчисляване на преносната способност за ден напред, както е описано в Методиката за изчисляване на преносната способност за ден напред и в рамките на деня в ЮИЕ.

(4) Стойностите на резерва за надеждност се актуализират всяка година и остават непроменени до следващата актуализация.

Член 6
Методики за експлоатационните граници с оглед на сигурността и извънредните ситуации

(1) Всеки ОПР в РИПС ЮИЕ съставя списък с предлагани критични елементи на мрежата (CNE), които могат да се намират изцяло или частично в неговата собствена контролна зона. Списъкът с критични елементи на мрежата се предоставя на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ, който следи критичните елементи на мрежата в хода на процеса по координирано изчисляване на нетната преносна способност. Този списък се актуализира поне на годишна база и при промени в топологията (пускане в експлоатация на нови елементи на мрежата в зоната на наблюдение на всеки

ОПС от ЮИЕ), в съответствие с член 14. Критичен елемент на мрежата (CNE) е мрежов елемент, който в съществена степен е повлиян от междузоновите търговски сделки в ЮИЕ, извършвани при съблюдаване на определени оперативни условия, така наречените извънредни ситуации. Критичен елемент на мрежата може да е междузонов елемент или елемент на вътрешната мрежа. Такъв елемент може да бъде въздушна линия, подземен кабел или трансформатор.

(2) Всеки ОПС в РИПС ЮИЕ съставя списък с предлагани извънредни ситуации, използвани за анализа на оперативната сигурност в съответствие с член 33 от Регламента за ЕС, сведен до относимостта им към набора от критични елементи на мрежата, както е определено в член 6, параграф 1 и съгласно член 23, параграф 2 от Регламент РПСУП. Извънредните ситуации на даден ОПС от ЮИЕ следва да се намират в зоната на наблюдение на този ОПС от ЮИЕ. Този списък се актуализира поне на годишна база и при промени в топологията на мрежата на ОПС (пускане в експлоатация на нови елементи на мрежата в зоната на наблюдение на всеки ОПС), в съответствие с член 14.

Извънредна ситуация може да бъде непланирано изключване на:

- линия, кабел или трансформатор;
- шина;
- генериращ блок;
- товар; или
- комбинация от гореизброените извънредни ситуации.

(3) Всеки ОПС в РИПС ЮИЕ асоциира установените в съответствие с член 6 параграф 2 извънредни ситуации с критичните елементи на мрежата, определени съгласно член 6 параграф 1, като следва правилата, установени в съответствие с член 75 от Регламента за ЕС. До утвърждаването и влизането в сила на тези правила, асоциирането на извънредните ситуации с критични елементи на мрежата ще се базира на оперативната практика на всеки ОПС в ЮИЕ.

(4) Всеки ОПС от РИПС ЮИЕ предоставя на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ списък с предлагани критични елементи на мрежата с извънредни ситуации (CNECs). Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ обединява списъците с критични елементи на мрежата с извънредни ситуации, предоставени от всички ОПС от ЮИЕ, в един списък, който ще представлява първоначалният списък с критични елементи на мрежата с извънредни ситуации.

(5) За изчисляването на преносната способност ОПС от ЮИЕ наблюдават единствено критичните елементи на мрежата с извънредни ситуации, които са в съществена степен повлияни от междузоновите енергийни обмени. Тези критични елементи на мрежата с извънредни ситуации се избират от координирания изчислител на преносна способност, в съответствие с правилата, описани в Член 7а от Методиката за изчисляване на преносната способност за ден напред и в рамките на деня в ЮИЕ. ОПС проучват дали като средносрочна мярка може да бъде взет предвид по-висок праг на чувствителност, при гарантиране на сигурността на снабдяването. В рамките на 3 месеца след събирането на данни за 1 година от началото на прилагането на дългосрочно изчисляване на преносната способност, на съответните регулаторни органи се представя проучване. Като дългосрочна мярка ОПС следва да предвидят ефективни инвестиции.

(6) ОПС от ЮИЕ предоставят на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ границите, осигуряващи експлоатационна сигурност, за всеки критичен елемент на мрежата и извънредна ситуация, за всяка времева рамка за дългосрочно изчисляване на преносна способност и за всеки сценарий. ОПС от ЮИЕ се придържат към границите, осигуряващи експлоатационна сигурност, използвани в анализа на оперативната сигурност, извършен в съответствие с Член 72 от Регламента за ЕС. Експлоатационните граници с оглед на сигурността, използвани при общото изчисляване на преносна способност, са същите като тези, използвани за анализа на експлоатационната сигурност, поради което не са необходими

допълнителни описания в съответствие с член 23, параграф 2 от Регламент РПСУП. По-конкретно:

a. ОПС от ЮИЕ спазват границата на максимално допустимия ток (I_{max}) , която е физическата граница на критичен елемент на мрежата, според политиката за експлоатационна сигурност в съответствие с член 25 от Регламента за ЕС. Максимално допустимият ток може да бъде определен с:
   i. фиксирани граници за всички пазарни времеви единици през всеки от четирите сезона;
   ii. фиксирани граници за всички пазарни времеви единици, при трансформатори и определен вид проводници, които не са чувствителни към околните условия;
   iii. фиксирани граници за всички пазарни времеви единици, в случай на специфични ситуации, когато физическата граница отразява потенциала на оборудването на подстанцията (като прекъсвач, токов трансформатор или разединител).
b. I_{max} представя само реалните физически особености на критичния елемент на мрежата и не подлежи на намаление с марж за сигурност, тъй като всички неопределености при общото изчисляване на преносната способност се покриват при всеки критичен елемент на мрежата с извънредна ситуация от резерва за надеждност , в съответствие с член 5.

(7) ОПС от ЮИЕ не прилагат ограничения при разпределението.

(8) В съответствие с член 16, ОПС от ЮИЕ преглеждат и актуализират на годишна база прилагането на методиките за определяне на границите, осигуряващи експлоатационна сигурност, списъка с критични елементи на мрежата, извънредните ситуации и съответния списък с критични елементи на мрежата с извънредни ситуации.

Член 7
Методика за факторите на изменението на генерирането

(1) Всеки оператор на преносна система в Югоизточна Европа трябва да определи за своята тръжна зона и за всеки сценарий фактор на изменение на генерирането, който превежда промяна в нетна позиция на тръжната зона в специфична промяна на подаването или потреблението в ОММ. Това очакване се основава на наблюдаваната историческа реакция на производствените единици спрямо промените в нетните позиции, клиринговите цени и други основни фактори, като по този начин допринася за свеждане до минимум на коригиращите действия.

(2) В съответствие с член 13 от Регламент ПРПС и съгласно член 24 на Регламент РПСУП, ОПС от ЮИЕ разработиха следната методика за определяне на общия фактор на изменението на генерирането:
   a. Операторите на електропреносни системи от ЮИЕ вземат предвид наличната информация за производството, налични в модела на общата електроенергийна мрежа, за всеки сценарий, разработен в съответствие с член 19 от Регламент ПРПС, с цел да се изберат възлите, които ще допринесат за фактора на изменението на генерирането.
   b. ОПС от ЮИЕ се стремят да прилагат фактор на изменението на генерирането, който наподобява диспечирането и съответния модел на потока, като по този начин допринася за минимизиране на резервите за надеждност;
   c. ОПС от ЮИЕ определят техните фактори на изменение на генерирането на база сценарии с производствени и товарови единици, отразяващи най-добрата прогноза на ОПС за характеристиките на товара и поведението на пазара.

(3) За прилагането на методиката, ОПС от ЮИЕ ще определят, за процеса на изчисляване на преносната способност, фактори на изменението на генерирането, повлияни от действителната генерация, присъстващи в сезонния ОММ. ОПС от ЮИЕ вземат предвид наличната информация за производството, налична в модела на общата електроенергийна мрежа, с цел да се изберат възлите, които ще допринесат за фактора на изменението на генерирането.

(4) ОПС от ЮИЕ са хармонизирали своите методики за определяне на фактора на изменение на генерирането:
   a. За своя фактор на изменение на генерирането, всеки ОПС използва гъвкави и контролируеми производствени единици, които са на разположение в мрежата на ОПС;
   b. Единиците, които не са на разположение поради изключване или поддръжка, не се включват;

(5) За гръцката тръжна зона, пропорционално представяне на промяната в производството спрямо оставащата преносна способност, въз основа на най-добрата прогноза на ADMIE за първоначалния производствен профил, гарантира моделиране на гръцката система по най-добрия начин. След достигане на лимитите за генериращите единици, които вече са в работен режим, наличните генериращи единици ще бъдат пуснати в работен режим, използвайки списъка на приоритетните обекти за диспечиране.

(6) За българската тръжна зона, пропорционалното изменение на производството към оставащата преносна способност, спазвайки лимитите на производствените единици, въз основа на най-добрата прогноза на ЕСО ЕАД за първоначалния производствен профил, гарантират най-доброто моделиране на българската система. След достигане на лимитите за генериращите единици, които вече са в работен режим, наличните генериращи единици, които все още не се използват, ще бъдат пуснати в работен режим, използвайки списък на приоритетни обекти за диспечиране. Ядрените мощности не се включват в списъка.

(7) Факторът на изменение на Transelectrica съдържа диспечируеми единици, които са включени и са прогнозирани като разполагаеми в тази времева рамка. Ядрените мощности не се включват в списъка. Фиксираните коефициенти за участие на факторите за изменение на генерациите зависят от конкретните генератори, налични в годишния и месечния модел на общата електроенергийна мрежа.

(8) Факторите за изменение на генерацията се предоставят на координирания изчислител на преносната способност, за да бъдат използвани при изчисляването на преносната способност за всяка тръжна зона, както и за времевите интервали, за които са валидни факторите на изменение на генерацията. Операторите на преносни системи от Югоизточна Европа извършват редовен последващ анализ на фактора на изменение на генерацията (включително тестовите периоди) и, ако бъде преценено за необходимо, правят искане да бъде променен.

(9) В съответствие с член 16, ОПС от ЮИЕ преглеждат и актуализират на годишна база прилагането на

методиката за определяне на фактори на изменението на генерирането.

Член 8
Методика за определяне на коригиращи действия при изчисляване на преносната способност

(1) Определените от всеки ОПС от ЮИЕ коригиращи действия следва да са или превантивни (преди възникването на повреда) или оздравителни (след възникването на повреда), т.е. да засягат всички критични елементи на мрежата с извънредни ситуации или съответно само предварително определени извънредни ситуации. В процеса по изчисляване на преносна способност могат да се вземат пред вид само тези коригиращи действия несвързани с високи разходи, които могат да бъдат моделирани. ОПС от ЮИЕ могат да използват следните не скъпо струващи коригиращи действия, но без да се ограничават само до тях:

a. промяна на позицията на стъпалния регулатор на фазорегулиращ трансформатор,
b. действие, свързано с топологията: отваряне или затваряне на една или повече линии, кабел(и), трансформатор(и), шиносъединител(и) или превключване на един или повече мрежови елементи от една шина на друга, свързване/прекъсване на реактор(и), кондензатор(и),
c. промяна на времевия интервал на планирани прекъсвания в РИПС ЮИЕ след съгласуване със засегнатите ОПС. ОПС от ЮИЕ използват коригиращите действия при актуализиране на моделите на общата електроенергийна мрежа с последния наличен план за прекъсвания, в съответствие с член 9 или по време на местното валидиране, в съответствие с член 11;

(2) ОПС от ЮИЕ няма да използват коригиращите действия при изчисляване на общата преносна способност, в съответствие с член 10.

Член 9
Сценари
и

(1) Съгласно член 19 на Регламент ПРПС, във връзка с член 10 на Регламент ПРПС, всички ОПС в РИПС следва съвместно на разработят общ набор от сценарии, който да се използва в модела на общата електроенергийна мрежа за всяка дългосрочна времева рамка за изчисляване на преносна способност;

(2) С цел да изпълнят горните изисквания, ОПС от ЮИЕ следва да използват годишно изготвяните от ENTSO-E референтни сценарии за година напред (т.е. сценарии по подразбиране), в съответствие с член 3.1 на МОММ, за предварително разпределяне на преносна способност във връзка с член 65 на Регламента за ЕС. Този общоевропейски процес е базиран на методиката за модел на общата електроенергийна мрежа, разработена в съответствие с член 18 на Регламент ПРПС и съобразена с процесите по обединение и уеднаквяване съгласно член 27 на Регламент РПСУП;

(3) Всеки ОПС от ЮИЕ ще актуализира референтните сценарии година-напред за изчисляването на месечната преносна способност, в които координираният изчислител на преносната способност в ЮИЕ ще включва последната налична информация по отношение на характеристиките на генерацията и топологията (в резултат на пускане и спиране от експлоатация на мрежови елементи);

(4) Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ ще изпълнява последните налични планове за прекъсвания, заедно със съответните коригиращи действия, свързани със сценариите, посочени в този член за всяка избрана времева отметка, с цел да се използват последните входни данни за изчисляване на преносните способности. Времевите печати се избират според най-големия брой едновременно планирани прекъсвания в синхронната зона на РИПС ЮИЕ За избраните времеви печати, всички планирани прекъсвания от Континентална Европа се добавят в съответствие с Плана за неразполагаемост от базата данни за координирано планиране на изключванията (24 времеви печата за година напред и съответно 8-10 времеви печата за месец напред за пиковия и/или извънпиковия времеви интервали).

(5) Координираният изчислител на преносната способност ще прави първо изчисляване, така наречената проверка за претоварване, с цел да провери експлоатационната сигурност преди началото на изчисляването на преносната способност за дългосрочната рамка, използвайки моделите на общата електроенергийна мрежа, които включват последните налични планове за прекъсвания.
Ако след нанасяне на планираните изключвания, при проверка за претоварване се появят претоварвания на елементи от списъка с критични елементи на мрежата с извънредни ситуации, ОПС от ЮИЕ ще направят всичко възможно да покрият критериите за сигурност (критерии N-1), като приложат коригиращи действия несвързани с високи разходи. Ако след прилагане на всички

коригиращи действия несвързани с високи разходи не бъде постигната сходимост при прилагане на променливотоково изчисляване на ОММ, планирани изключвания на отдалечени ОПС от Континентална Европа не се нанасят в същия.

(6) След получаване на ОММ без претоварвания (при изпълнени критерии за сигурност), се извършва изчисляването на преносната способност. Избира се най-малката преносна способност от всички изчислени времеви печати за преносна способност за процедурите за година напред или месец напред. Изключение от казаното по-горе е ситуация, при която два ОПС са свързани само с една връзка и за нея има планирано изключване по време на разглеждания период.

(7) Могат да се прилагат периоди на ограничаване на нетната преносна способност, в годишния и месечните времеви интервали в зависимост от топологията на мрежата в резултат на критични планирани изключвания или неработещи връзки.

Член 10
Математическо описание на подхода за изчисляване на дългосрочната преносна способност

(1) Изчисляването на координирана нетна преносна способност (CNTC) е централизирано изчисляване, базирано на потокоразпределение в променливотокова (AC) мрежа, което осигурява главния параметър, необходим за определянето на стойността на координираната нетна преносна способност: Общата преносна способност (TTC). Общата преносна способност представлява максималният енергиен обмен на дадена граница на тръжна зона в съответствие със следната процедура: използват се моделът на общата електроенергийна мрежа, факторите на изменение на генерирането и списъка на критични елементи на мрежата с извънредни ситуации, определени за изчисляване на максималния енергиен обмен на границите на тръжните зони, който да е равен на максималния изчислен обмен между две тръжни зони от двете страни на границата на тръжната зона, при спазване на експлоатационните граници с оглед на сигурността;

(2) Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ определя стойностите на общата преносна способност и нетната преносна способност за всеки времеви интервал за северните гръцки граници и южните румънски граници, и стойностите на нетната преносна способност за всеки времеви интервал за границата България - Гърция и България - Румъния, и в двете посоки внос и износ. Върху тези стойности всеки ОПС от ЮИЕ може да приложи периоди на редуциране, а окончателните стойности се предоставят от ОПС от ЮИЕ за валидиране на граници BG-RO и BG-GR.

(3) Общата стойност на нетната преносна способност за северните гръцки граници е изчислената обща преносна способност за северните гръцки граници, от която е изваден резервът за надеждност за северните гръцки граници.

$$\mathrm{N}TC_{\text{north GR systems GR}} = \mathrm{T}TC_{north\ GR\ systems-GR} - \mathrm{RM}_{north\ GR\ systems-GR}$$

(4) Общата стойност на нетната преносна способност за южните румънски граници е изчислената обща преносна способност за южните румънски граници, от която е изваден резервът за надеждност за южните румънски граници.

$$\mathrm{N}TC_{\text{south RO systems RO}} = \mathrm{T}TC_{\text{south RO } systems-\text{RO}} - \mathrm{RM}_{\text{south RO } systems-\text{RO}}$$

(5) Нетната преносна способност в посока България-Гърция е съотношение на общата стойност на нетната преносна способност, изчислена от всички северни на гръцката системи (енергийните системи на Албания, Северна Македония, България и Турция), към гръцката система:

$\mathrm{N}TC_{BG-GR} = k_{BG-GR} \cdot \mathrm{N}TC_{north\ GR\ systems-GR}$ with

$\mathrm{N}TC_{BG-GR}$	*Нетна преносна способност* в посока България - Гърция
k_{BG-GR}	фактор на разделяне в посока България - Гърция
$\mathrm{N}TC_{north\ GR\ systems-GR}$	*Нетна преносна способност* от всички северни на гръцката системи към гръцката система

(6) *Нетната преносна способност* в посока Гърция - България е съотношение на общата стойност на нетната преносна способност, изчислена от гръцката система към всички северни на гръцката системи (енергийните системи на Албания, Северна Македония, България и Турция):

$$\mathrm{N}TC_{GR-BG} = k_{GR-BG} \cdot \mathrm{N}TC_{GR-north\ GR\ systems}$$

където:

NTC_{GR-BG}	*Нетна преносна способност* в посока Гърция - България
k_{GR-BG}	фактор на разделяне в посока Гърция - България
$NTC_{GR-north\ GR\ systems}$	*Нетна преносна способност* от гръцката система към всички северни на гръцката системи

(7) *Нетната преносна способност* в посока България-Румъния е съотношение на общата стойност на нетната преносна способност, изчислена от всички южни на румънската системи (енергийните системи на България и Сърбия) към румънската система:

$$NTC_{BG-R0} = k_{BG-R0} \cdot NTC_{south\ R0\ systems-R0}$$

където:

NTC_{BG-R0}	*Нетна преносна способност* в посока България - Румъния
k_{BG-R0}	фактор на разделяне в посока България - Румъния
$NTC_{south\ R0\ systems-R0}$	*Нетна преносна способност* от всички южни на румънската системи към румънската система

(8) *Нетната преносна способност* в посока Румъния-България е съотношение на общата стойност на нетната преносна способност, изчислена от румънската система към всички южни на румънската системи (енергийните системи на България и Сърбия):

$$NTC_{R0-BG} = k_{R0-BG} \cdot NTC_{R0-\ south\ R0\ systems}$$

където:

NTC_{R0-BG}	*Нетна преносна способност в посока* Румъния - България
k_{R0-BG}	фактор на разделяне в посока Румъния - България
$NTC_{R0-\ south\ R0\ systems}$	*Нетна преносна способност* от румънската система към всички южни на румънската системи

(9) Коефициентът на разделяне, използван за изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред през година *Y*, ще се основава на стойностите на нетната преносна способност от последните две календарни години преди прилагане на методиката. Този подход се основава на член 3, буква д) от Регламент ПРПС, който допринася за постигане на целта за зачитане на необходимостта от справедлив и организиран пазар и ценообразуване и гарантира справедливо разпределение на разходите и ползите между участващите ОПС. Освен това, този подход е в съответствие с разпределението на приходите от претоварване (както е определено в член 73 от Регламент РПСУП и член 57 от Регламент ПРПС), събрани от ОПС и по този начин не променя сигналите за инвестиции до ОПС, в резултат на приходите от претоварване. Факторите на разделяне, използвани при изчисляването на нетната преносна способност, ще съответстват на сигурната експлоатация в съответствие с член 3, буква в) от Регламент РПСУП, няма да променят сигналите за инвестиции към ОПС, в резултат на приходите от претоварване, и ще позволят разумно финансово планиране в съответствие с член 73 от Регламент РПСУП. ОПС могат да изменят коефициентите на разделяне със стойности различни от описаните по-горе, с обосновка до НРО (например когато бъдат пуснати нови свързващи електропроводи, когато условията на пазара и системата оправдават промените, със съгласие на всички свързани ОПС).

(10) Коефициентът на разделяне за посока BG-GR се определя със следното уравнение:

$$k_{BG-GR} = NTC_{BG-GR} / NTC_{north\ GR\ systems-GR}$$

където:

k_{BG-GR}	коефициент на разделяне като процент, който се прилага за посоката България - Гърция за изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред през година Y
NTC_{BG-GR}	Средна стойност на нетната преносна способност за посоката България - Гърция през последните две години.
$NTC_{north\ GR\ systems-GR}$	Средна стойност на общата нетна преносна способност за посоката северни на гръцката системи - Гърция през последните две години.

(11) Коефициентът на разделяне за посока GR-BG се определя със следното уравнение:

$$k_{GR-BG} = NTC_{GR-BG} / NTC_{GR-north\ GR\ systems}$$

където:

k_{GR-BG}	коефициент на разделяне като процент, който се прилага за посоката Гърция - България за изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред през година Y
NTC_{GR-BG}	Средна стойност на нетната преносна способност за посоката Гърция - България през последните две години
$NTC_{GR-north\ GR\ systems}$	Средна стойност на общата нетна преносна способност за посоката Гърция - северни на гръцката системи през последните две години

(12) Коефициентът на разделяне за посока BG-RO се определя със следното уравнение:

$$k_{BG-R0} = NTC_{BG-R0} / NTC_{south\ R0\ systems-R0}$$

където:

k_{BG-R0}	коефициент на разделяне като процент, който се прилага за посоката България - Румъния за изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред през година Y
NTC_{BG-R0}	Средна стойност на нетната преносна способност за посоката България - Румъния през последните две години
$NTC_{south\ R0\ systems-R0}$	Средна стойност на общата нетна преносна способност за посоката южни на румънската системи- Румъния през последните две години

(13) Коефициентът на разделяне за посока RO-BG се определя със следното уравнение:

$$k_{R0-BG} = NTC_{R0-BG} / NTC_{R0-south\ R0\ systems}$$

където:

k_{R0-BG}	коефициент на разделяне като процент, който се прилага за посоката Румъния - България за изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред през година Y
NTC_{R0-BG}	Средна стойност на нетната преносна способност за посоката Румъния - България през последните две години
$NTC_{R0-south\ R0\ systems}$	Средна стойност на общата нетна преносна способност за посоката Румъния - южни на румънската системи през последните две години

(14) Координираният изчислител на преносна способност от РИПС ЮИЕ ще предостави на ОПС от регион ЮИЕ валидираните стойности на нетните преносни способности, определени съгласно член 5, за граници България - Румъния и България - Гърция.

член 11
Методика за валидиране на междузоновата преносна способност

(1) Всеки ОПС от РИПС ЮИЕ, в съответствие с член 15 от Регламент ПРПС, във връзка с член 26 на Регламент РПСУП, валидира и има право да коригира междузонова преносна способност, свързана с границите на тръжната зона на ОПС, във връзка с експлоатационната сигурност по време на процеса на валидиране. В извънредни ситуации междузоновите преносни способности могат да бъдат намалени от ОПС. Тези ситуации са:

a. настъпване на изключителна извънредна ситуация или принудително прекъсване съгласно член 3 от Регламента за ЕС;
b. когато коригиращите действия, които са необходими за гарантиране на изчислената преносна способност, не са достатъчни за осигуряване на експлоатационната сигурност;

c. изключително ниско потребление при даден ОПС от ЮИЕ, което води до ниска системна инерция и условия на високо напрежение и поради това изисква минимален брой електроцентрали в мрежата;
d. грешка във входните данни, която води до завишаване на междузоновата преносна способност от гледна точка на експлоатационната сигурност.

(2) При извършване на валидирането, ОПС от ЮИЕ следва да вземат пред вид границите, осигуряващи експлоатационна сигурност, отчитайки нова и от практическо значение информация, получена при или след последното изчисляване на преносна способност. Следователно операторите на преносни системи от Югоизточна Европа използват инструменти, разработени от координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ за анализ, но могат също така да използват инструменти за проверка, които не са на разположение на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ.

(3) Ако ОПС от ЮИЕ открият грешки в междузоновата преносна способност, подадена за валидиране, съответният ОПС следва да предостави на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ актуализирани входни данни за преизчисляване на междузоновите преносни способности. Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ извършва отново изчисляването с актуализираните входни данни и изпраща преизчислените междузонови преносни способности за ново валидиране.

(4) Когато един или повече ОПС от ЮИЕ не валидират изчислената междузонова преносна способност, съответните ОПС следва да предоставят на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ актуализирания обем на междузоновата преносна способност за дадената граница и причините за редуцирането. Окончателната междузонова преносна способност е минималната стойност, изпратена от ОПС от ЮИЕ за дадените граници.

(5) Всяко намаление на междузоновите преносни способности по време на процеса на валидиране се съобщава и обосновава пред пазарните участници и националните регулаторни органи в ЮИЕ. Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ издава тримесечен доклад до регулаторните органи, който включва обема на редуциране на междузоновата преносна способност и причината за редуцирането. В случаите на редуциране докладът включва информация за всяка граница и посока на тръжната зона, засегнати от редуцирането (т.е. идентифициране на границата и посоката; обема на редуцирането; подробни причини за редуцирането, включително нарушеното ограничение на сигурността, и при какви обстоятелства е било нарушено; стойностите на нетната преносна способност преди и след извънредна ситуация; коригиращи действия, включени в ОММ преди изчисляването на преносната способност; в случай на редуциране поради индивидуално валидиране, ОПС, предизвикващ редуцирането) и предложените мерки за избягване на подобно редуциране в бъдеще. Докладът включва също така най-малко следната обобщена информация: статистика за броя, причините, обема и очакваната загуба на икономически излишък от прилаганото редуциране от различни ОПС от ЮИЕ и общи мерки за избягване на редуциране на преносната способност в бъдеще.

(6) Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ координира със съседните координирани изчислители по време на процеса на валидиране, при което между тях се споделя най-малко редуцирането на междузоновата преносна способност. Всяка информация за намалената междузонова преносна способност от съседни координирани изчислители на преносна способност се предоставя на ОПС от ЮИЕ.

Чл. 12
Разполагаема преносна способност за годишната и месечните времеви рамки

(1) Стойностите на разполагаема преносна способност (ATC) за годишната времева пазарна рамка са равни

на стойностите на нетната преносна способност, определени в съответствие с член 10 (14).

(2) ОПС от ЮИЕ или упълномощено от ОПС от ЮИЕ лице изпраща своевременно на координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ, за всяка пазарна времева единица годишната разпределена преносна способност.

(3) Стойностите на разполагаемата преносна способност за месечната пазарна времева рамка, при отчитане на вече разпределената преносна способност (AAC), се определят със следните уравнения за граница България - Гърция:

$$ATC_{BG-GR} = NTC_{BG-GR} - AAC_{BG-GR}$$
$$ATC_{GR-BG} = NTC_{GR-BG} - AAC_{GR-BG}$$

където:

ATC_{BG-GR}	*Разполагаема преносна способност* в посока България - Гърция
NTC_{BG-GR}	*Нетна преносна способност* в посока България - Гърция
AAC_{BG-GR}	Вече разпределена преносна способност в посока България - Гърция
AAC_{GR-BG}	*Вече разпределена преносна способност* в посока Гърция - България
ATC_{GR-BG}	*Разполагаема преносна способност* в посока Гърция - България
NTC_{GR-BG}	*Нетна преносна способност* в посока Гърция – България

(4) Разполагаемата преносна способност (ATC), отчитаща вече разпределената преносна способност (AAC), се определя със следните уравнения за граница България - Румъния:

$$ATC_{BG-R0} = NTC_{BG-R0} - AAC_{BG-R0}$$
$$ATC_{R0-BG} = NTC_{R0-BG} - AAC_{R0-BG}$$

където:

ATC_{BG-R0}	*Разполагаема преносна способност* в посока България - Румъния
NTC_{BG-R0}	*Нетна преносна способност* в посока България - Румъния
AAC_{BG-R0}	*Вече разпределена преносна способност* в посока България - Румъния
AAC_{R0-BG}	*Вече разпределена преносна способност* в посока Румъния - България
ATC_{R0-BG}	*Разполагаема преносна способност* в посока Румъния - България
NTC_{R0-BG}	*Нетна преносна способност в посока* Румъния - България

Член 13
Резервни процедури

(1) В съответствие с член 10(7) на Регламент ПРПС, във връзка с член 21(3) на Регламент РПСУП, в случай, че изчисляването на дългосрочната преносна способност не може да постигне резултати, се прилага резервната процедура.

(2) Ако е възможно постигане на сходимост само при прилагане на постояннотоково изчисляване на ОММ по време на изчисляване на преносната способност за сценарии година-напред и месец-напред, координиращият изчислител на преносна способност прилага резервните стойности.

(3) За изчисляването на общата преносна способност за година напред и месец напред, когато възниква инцидент в процеса на изчисляване на преносната способност и координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ не е в състояние да постигне резултати в рамките на определеното време за процеса на изчисляване, ОПС от ЮИЕ двустранно съгласуват стойностите на нетната преносна способност за съответната времева рамка.

(4) Като резервната процедура за годишния процес ОПС в РИПС ЮИЕ използват за начална точка координираните годишни стойности от предходната година. След това ОПС от ЮИЕ следва първо двустранно да валидират тези стойности на нетната преносна способност (това би могло да значи, че координираната нетна преносна способност ще бъде по-ниска поради различни предвидени топологични ситуации); като следваща стъпка, тези стойности следва да бъдат обсъдени и приети на координационна среща между ОПС от ЮИЕ (което, в съответствие с член 15 от Регламент ПРПС, също се счита за валидиране), на която биват координирани и резервните нетни преносни способности.

(5) Резервната процедура за месечния процес отчита оставащата преносна способност от годишния процес за този месец. След това, като отчетат различните предвидени топологични ситуации, ОПС от ЮИЕ двустранно валидират тези стойности на нетна преносна способност. Като следваща стъпка, двустранно съгласуваните стойности се обсъждат и приемат на координационна среща на ОПС от ЮИЕ.

(6) ОПС от ЮИЕ предоставят входни данни на Координирания изчислител на преносна способност в ЮИЕ, след общо координиране и валидиране на двустранно съгласуваните стойности на нетната преносна способност .

Член 14
Граници на тръжни зони, които не са част от РИПС ЮИЕ

(1) В съответствие с член 21, параграф 1, буква б), подточка vii) от Регламент РПСУП, ОПС от ЮИЕ отчитат влиянието на други РИПС, като правят презумпции за това, какви ще бъдат бъдещите обмени извън ЮИЕ, в съответствие с член 18, параграф 3 от Регламент РПСУП и член 19 от Методиката за модела на общата електроенергийна мрежа.

(2) Предположенията за обмена извън ЮИЕ са застъпени имплицитно в съответния ОММ от най-добрите прогнози на не-ЮИЕ РИПС за нетните позиции и потоци за HVDC линии в съответствие с член 18, параграф 3 от Регламент РПСУП и се използват като основа за общото изчисляване на преносната способност. В РИПС ЮИЕ това е правилото за споделяне на способностите за осъществяване на потоци от електроенергия между различните РИПС.

Член 15
Публикуване и срокове за прилагане на методиката за изчисляване на преносна способност

(1) ОПС от ЮИЕ публикуват тази методика за изчисляване на преносната способност за година напред и месец напред, своевременно, след като всички съответни национални регулаторни органи са одобрили предложената методика или е било взето решение от Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори в съответствие с член 4, параграфи 9, 10 и 11 от Регламент ПРПС.

(2) ОПС от ЮИЕ следва да приложат Методиката не по-късно от 01.01.2025г. Процесът по прилагане включва следните стъпки:
   a. Вътрешно паралелно действие, по време на което ОПС в ЮИЕ проверяват оперативните процеси за входните данни за изчисляване на преносната способност, процеса на изчисляване на преносната способност и валидиране на преносната способност и разработват подходящи програмни инструменти и инфраструктура;
   b. Външно паралелно действие (3-месечен период), по време на което ОПС от ЮИЕ ще продължат да тестват своите вътрешни процеси и програмни инструменти и инфраструктура.

(3) По време на вътрешното и външното паралелно действие, ОПС от ЮИЕ непрекъснато следят ефектите и изпълнението на тази методика. За тази цел те, в координация с НРО от ЮИЕ, Агенцията и заинтересованите страни, разработват критерии за мониторинг и изпълнение и на тримесечие докладват за резултатите от този мониторинг в тримесечен доклад. След прилагането на тази методика, резултатът от този мониторинг се отчита в годишния доклад.

Член 16
Прегледи и актуализации

(1) Въз основа на член 3, буква е) от Регламент ПРПС и в съответствие с член 21, параграф 3 от Регламент ПРПС, във връзка с член 27 на Регламент РПСУП, всички ОПС периодично и най-малко веднъж годишно преразглеждат и актуализират ключовите входни и изходни параметри, изброени в член 27, параграф 4, от букви а) до г) от Регламент РПСУП.

(2) В случай, че прегледът докаже необходимост от актуализиране на методиката за резерви за надеждност, ОПС от ЮИЕ публикуват промените най-малко един месец преди изпълнението.

(3) В случай че прегледът докаже необходимостта от актуализиране на границите, осигуряващи експлоатационната сигурност, критичните елементи на мрежата и извънредните ситуации, използвани за изчисленията на преносната способност съгласно член 6, ОПС от ЮИЕ публикуват промените най-малко една седмица преди прилагането.

(4) В случай че преразглеждането докаже необходимост от актуализиране на методиките за определяне на фактори на изменението на генерирането, граници, осигуряващи експлоатационна сигурност, критични елементи на мрежата и извънредни ситуации, посочени в членове 12 до 13 от Регламент ПРПС, промените трябва да бъдат публикувани най-малко 3 месеца преди окончателното им прилагане.

(5) Всички промени в параметрите, изброени в член 27, параграф 4 от Регламент РПСУП, трябва да бъдат съобщени на участниците на пазара, на НРО от ЮИЕ и на Агенцията.

(6) Ефектът от промените в параметрите, изброени в член 27, параграф 4 (г) от Регламент РПСУП, трябва да бъдат съобщени на участниците на пазара, на регулаторни органи от ЮИЕ и на Агенцията. Ако някоя промяна доведе до адаптиране на методиката, ОПС от ЮИЕ ще изменят методиката съгласно член 4, параграф 12 от Регламент ПРПС.

Член 17
Публикуване на информация

(1) В съответствие с член 3, буква е) от Регламент ПРПС, който има за цел да гарантира и повиши прозрачността и надеждността на информацията пред регулаторните органи и участниците на пазара, ОПС от ЮИЕ и координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ редовно публикуват данните за процеса на изчисляване на преносната способност съгласно тази методика на специална онлайн комуникационна платформа, представяща всички ОПС от ЮИЕ. За да се даде възможност на участниците на пазара да имат ясно разбиране за публикуваните данни, ОПС от ЮИЕ и координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ разработват наръчник и го публикуват на тази комуникационна платформа. Този наръчник включва най-малко описание на всеки елемент от данните, включително неговата единица и конвенция.

(2) ОПС от ЮИЕ и Координираният изчислител на преносната способност в ЮИЕ ще публикуват следните данни (в допълнение към данните и дефинициите на Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията относно подаването и публикуването на данни от електроенергийните пазари):

a. Стойностите на нетната преносна способност, определени за годишната и месечната времеви рамки;
b. Резерви за надеждност за всяка посока на границите на РИПС ЮИЕ;
c. Ограничаващи критични елементи на мрежата и извънредни ситуации;
d. За всеки критичен елемент на мрежата с извънредна ситуация, EIC код за критичния елемент и извънредната ситуация;
e. Действителните имена на критичните елементи на мрежата и извънредните ситуации;
f. Следната прогнозна информация, съдържаща се в ОММ и тръжна зона на РИПС ЮИЕ:
   i). Товар
   ii). Производство
   iii). Нетна позиция

(3) Отделните ОПС от ЮИЕ могат да откажат публикуването на информация, разкриваща данните за местоположението, посочени в параграф 2, буква в), параграф 2, буква г), параграф 2, буква д), параграф 2, буква е), ако се изисква от компетентен регулаторен орган или от съответното национално законодателство, на основание защита на критичната инфраструктура. В такъв случай информацията, посочена в параграф 2, буква г) и буква д), се заменя с анонимен идентификатор, който е еднакъв за всеки критичен елемент на мрежата и извънредна ситуация във всички пазарни времеви единици. Анонимният идентификатор се използва и в другите съобщения на операторите на преносни системи, свързани с критичния елемент на мрежата с извънредна ситуация, включително при комуникация за изключване или инвестиция в инфраструктура. Списъкът на елементите от данни, удържани съгласно настоящия параграф, се публикува на комуникационната платформа, посочена в параграф (1).

(4) Всяка промяна в идентификаторите, използвани в параграфи (2) (г) и (3), се оповестява публично най-малко един месец преди влизането му в сила. Уведомлението включва най-малко денят на влизане в сила на новите идентификатори и съответствието между стария и новия идентификатор за всеки критичен елемент на мрежата и извънредна ситуация.

(5) Регулаторните органи могат да поискат от операторите на преносни системи да публикуват допълнителна информация. Съответните ОПС публикуват тази информация, ако това се изисква от компетентния им регулаторен орган. Всички регулаторни органи координират своите искания помежду си, със съответните заинтересовани страни и с Агенцията.

Член 18
Качество на публикуваните данни

(1) Не по-късно от шест месеца преди прилагането на тази методика, ОПС от ЮИЕ съвместно създават и публикуват обща процедура за наблюдение и гарантиране на качеството и наличността на данните. Когато правят това, те се координират със съответните заинтересовани страни и регулаторните органи на РИПС ЮИЕ.

(2) Процедурата съгласно параграф 1 се прилага от координирания изчислител на преносна способност и се състои от непрекъснат процес на наблюдение и докладване в годишния доклад. Процесът на непрекъснат мониторинг следи следните елементи:

a. поотделно за всеки ОПС и за РИПС ЮИЕ като цяло: показатели за качество на данните, описващи прецизността, точността, представителността, пълнотата на данните, сравнимостта и чувствителността на данните;
b. лекотата на извличане на данните, както за ръчни, така и за автоматизирани цели;
c. извършване на автоматизирани проверки на данни, които трябва да се извършват, за да се приемат или отхвърлят автоматично отделни елементи от данни преди публикуването на базата на необходимите атрибути (например тип данни, ограничение на долната/горната стойност и др.).

Показателите за качество се следят ежедневно и се предоставят на платформата за всеки доставчик на данни, така че потребителите да могат да вземат под внимание тази информация при достъпа и използването на данните.

(3) Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ представя в годишния доклад най-малко следното:

a. обобщението на качеството на данните, предоставени от всеки доставчик на данни;
b. оценка на лекотата на извличане на данните (както ръчно, така и автоматизирано);
c. резултатите от проучването на удовлетвореността, провеждано ежегодно със заинтересованите страни и регулаторните органи;
d. предложенията за подобряване на качеството на предоставените данни и / или улесняване използването на данните.

(4) ОПС от ЮИЕ се ангажират с минимална стойност за поне някои от показателите, посочени в параграф 2, които трябва да бъдат постигнати от всеки ОПС поотделно средно на месечна база. В случай че даден ОПС не изпълни поне едно от изискванията за качество на данните, този ОПС от ЮИЕ трябва да предостави на координирания изчислител на преносна способност в срок от един месец след нарушението на прага, причините за липсата на информация, както и план за действие за коригиране на допуснатите грешки и предотвратяване на бъдещи грешки. Не по-късно от три месеца след нарушението този план за действие се изпълнява изцяло и проблемът се решава. Тази информация се публикува на онлайн комуникационната платформа и в годишния доклад.

Член 19
Мониторинг, отчитане и информация до регулаторните органи

(1) По отношение на разпоредбите и член 26, параграф 5 от Регламент РПСУП, данните от мониторинга се предоставят на НРО на ЮИЕ като база за надзор на недискриминационно и ефективно управление на претоварването в ЮИЕ.

(2) Предоставените данни от мониторинга също така са основа за представянето на двугодишния доклад в съответствие с член 26 от Регламент ПРПС.

(3) Координираният изчислител на преносна способност в ЮИЕ, с подкрепата на ОПС от ЮИЕ, изготвя и публикува годишен доклад и тримесечен доклад, отговарящ на задълженията за докладване, определени в тази методика.

(4) Окончателният, изчерпателен и обвързващ списък на всички елементи на мониторинга, съответните шаблони и точката за достъп до данните се разработват от ОПС от ЮИЕ в сътрудничество с НРО от ЮИЕ. Споразумението между НРО от ЮИЕ и ОПС от ЮИЕ ще бъде постигнато не по-късно от три месеца преди прилагането на тази методика.

(5) Цялата техническа и статистическа информация, свързана с тази методика, се предоставя при искане на НРО в РИПС ЮИЕ.

Член 20
Език

(1) Работният език за настоящата Методика е английски. За избягване на съмнение, когато ОПС трябва да преведат тази методика на техния национален език, в случай на несъответствия между английската версия, публикувана от ОПС в съответствие с член 4(13) на Регламент ПРПС и всяка версия на друг език, съответните ОПС при спазване на националното законодателство следва да представят на съответните национални регулаторни органи ревизиран превод на методиката.

- - - - - - - - -
Превод: М. Далчева, МВС
17.01.2025г.